

Motion till riksdagen 2011/12:Ub1

av Mikael Damberg m.fl. (S)
med anledning av skr. 2011/12:36

Riksrevisionens rapport om användningen av basanslaget för forskning och forskarutbildning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör överväga om systemet för fördelning av basanslaget är väl avvägt i relation till målet att varje universitet och högskola ska ha förutsättningar att fatta långsiktiga beslut om sin forskning och att värna lärosätets integritet gentemot samarbetspartner.

Motivering

Medel ur lärosätenas basanslag för forskning används som samfinansiering av forskning som beviljats medel av offentliga och privata finansiärer. Samfinansiering kan ske genom att forskares tid finansierad med basanslag läggs in i externt finansierade forskningsprojekt eller genom att basanslag används för att täcka indirekta kostnader och lokalkostnader.

Samfinansiering innebär att lärosätet accepterar att forskningen riktas mot visa områden som ofta prioriteras av externa finansiärer.

Utifrån Riksrevisionens skattningar är det tydligt att det finns stora skillnader mellan olika lärosäten vad gäller hur stor andel av basanslagen som går till samfinansiering. Äldre universitet har ofta en betydligt lägre andel av basanslag uppbundna i samfinansiering jämfört högskolor med examenstillstånd och övriga högskolor.

För flera högskolor innebär Riksrevisionens skattningar att samfinansiering och kostnader för forskarutbildningen finansierad med basanslag tar i anspråk hela eller nästan hela basanslaget. Det leder till att ledningen vid dessa lärosäten har begränsade möjligheter att styra verksamheten. Utrymmet för att bygga upp forskarkompetens och infrastruktur för nya forskningsin-

Fel! Okänt namn på

riktningar som ännu inte väckt intresse hos externa forskningsfinansiärer blir begränsat. På samma sätt blir förutsättningarna för att ge lektorer och professorer möjlighet till forskning i tjänsten små. Det innebär vidare att möjlighet till forskningsanknytning i utbildningen på grundnivå och avancerad nivå i form av lärare som bedriver egen forskning är begränsad.

Riksrevisionens samlade bild är att basanslaget i realiteten inte vid alla lärosäten ger utrymme för att kunna driva en verksamhet som möter alla de intentioner som riksdagen har gett uttryck för när det gäller basfinansieringen.

Regeringen bör därför följa Riksrevisionens rekommendation och överväga om systemet för fördelning av basanslaget är väl avvägt i relation till målet att varje universitet och högskola ska ha förutsättningar att fatta långsiktiga beslut om sin forskning och att värna lärosätets integritet gentemot samarbetspartner.

Stockholm den 14 december 2011

Mikael Damberg (S)

Louise Malmström (S)

Caroline Helmersson Olsson (S)

Gunilla Svantorp (S)

Håkan Bergman (S)

Thomas Strand (S)

Adnan Dibrani (S)